Vlaamse Rand

Vlaamse Brede Heroverweging

Datum: 30.06.2021

Status: Definitieve versie

1 INLEIDING

Het Vlaamse Randbeleid wordt getrokken vanuit het Agentschap Binnenlands Bestuur. Het situeert zich enerzijds op het niveau van iedere Vlaamse vakminister voor beleidsinitiatieven die zich situeren in de Vlaamse Rand en anderzijds op het niveau van de Vlaamse Randminister die een transversaal beleid voert en rechtstreekse financiële impulsen geeft in de Vlaamse Rand om het Vlaams en groen karakter te versterken.

Het Coördinatieplatform "Stand van de Rand" heeft als opzet om het flankerend beleid in de Vlaamse Rand als strategisch gebied rond Brussel verder te zetten en nauwgezet op te volgen. Deze opvolging gebeurt aan de hand van projectmonitoringfiches. We kunnen hiervoor ook verwijzen naar de jaarlijkse rapportering aan de Vlaamse Regering van de 'Stand van de Rand'. De gouverneur van Vlaams-Brabant is voorzitter van het Coördinatieplatform.

Het Regeerakkoord 2019-2024 vermeldt voor de Vlaamse Rand:
"Het Vlaamse en groene karakter van de Rand *rond Brussel moet resoluut versterkt worden, complexloos en zelfbewust. De Vlaamse Rand is uniek als een strategisch gebied zonder expliciete kernstad. De regio combineert prachtige groene gebieden met sterke economische prestaties. De nabijheid van Brussel biedt dus ontegensprekelijk kansen maar zet meteen ook wel, onder meer door het specifieke statuut en de taalsituatie, grote druk op de Vlaamse Rand op vlak van demografie, stijgende grond en woonprijzen, ontnederlandsing, verstedelijking, enz… Daarom voorzien we een aangepast beleid met extra middelen en extra maatregelen."*
Zo werd er ter uitvoering van het Regeerakkoord een Vlaamse Randfonds opgericht dat inspeelt op de grootstedelijke effecten en gerichte ondersteuning biedt.

Er zijn in het verleden, en in het bijzonder in 2019, al besparingen doorgevoerd op de partners en subsidies. Gelet op het beperkte budget in dit beleidsveld en de expliciete ambitie van de Vlaamse Regering om een Vlaamse Randbeleid te voeren, ligt de focus in dit rapport op administratieve vereenvoudiging van het instrumentarium. Een aantal optimalisatietrajecten waren al lopende:.

- Media- en communicatiebeleid in de Vlaamse Rand
- Inkanteling van het Documentatiecentrum in het Agentschap Binnenlands Bestuur
- Regelmatig worden de subsidiestromen tegen het licht gehouden. bv Randuitcheques, RINGtv (overzicht 2019),
- Evaluatie van de aflopende overeenkomst met vzw 'de Rand' heeft plaatsgehad in 2019, een nieuwe samenwerkingsovereenkomst werd afgesloten in 2020 bij aantreden nieuwe algemeen directeur. Het is een tripartite overeenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Provincie Vlaams-Brabant en vzw 'de Rand'.

De oefening werd getrokken vanuit ABB, in samenwerking met vzw 'de Rand' en BRIO (Brussels Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscentrum) wat betreft het Documentatiecentrum.

2 BUDGET BELEIDSVELD VLAAMSE RAND 2021

Begrotingsartikel	Omschrijving	VAK BO 2021	VEK BO 2021
SJ0-1SHD2FA-WT	RECHTSTREEKSE INITIATIEVEN VOOR EEN GECOÖRDINEERD RANDBELEID	1 004	1 134
SJ0-1SHD2FB-WT	VLAAMSE RANDFONDS	1 500	5 500
SJ0-1SHD2FY-IS	VZW DE RAND	5 894	5 894

3 ONDERZOEKSTHEMA'S VLAAMSE RAND

3.1 RECHTSTREEKSE INITIATIEVEN VOOR EEN GECOÖRDINEERD RANDBELEID - DOCUMENTATIECENTRUM

3.1.1 Beschrijving

De initiële **oprichtingsnota bij de start van het documentatiecentrum** uit 2007 stelt: *Waarom een informatie- en documentatiepunt? De Vlaamse Rand met zijn 19 gemeenten vergt om meer dan één reden specifieke aandacht van het beleid. Dit wordt door alle overheden erkend. Van de Vlaamse regering over de Provincie Vlaams-Brabant tot de betrokken gemeenten: op elk van deze niveaus wordt de opdracht om het 'Nederlandstalig karakter' te vrijwaren en te ondersteunen expliciet onderkend en meestal ook expliciet als bevoegdheid toegewezen. Het is uiterst belangrijk om bij het uittekenen van specifieke maatregelen en beleid te kunnen steunen op gegevens die vanuit historisch, documentair en statistisch oogpunt beleids- en beheersrelevant zijn en die de regio kenmerken. Er is de afgelopen decennia heel wat materiaal (studies, onderzoeken, statistieken, wetgeving, juridische praktijk, praktijkcasussen,...) tot stand gekomen dat thans verspreid en niet systematisch wordt bewaard en ontsloten. Bovendien blijken te ontwerpen nieuwe regelgeving of te ontwikkelen inzichten en projecten te weinig te kunnen terugvallen op wetenschappelijk verantwoord onderbouwde onderzoeksgegevens. Om dit te verhelpen is de oprichting van een informatie- en documentatiepunt voor de Vlaamse Rand onontbeerlijk.*

Aan deze vaststelling is veertien jaar later weinig veranderd. De urgentie is enkel toegenomen. Maar **sinds de oprichting zijn de taakverdeling en de invulling wel veranderd**. Initieel waren de betrokken partijen binnen het Documentatiecentrum het Team Vlaamse Rand, BRIO, de Studiedienst van de Vlaamse Regering en vzw 'de Rand'. De provincie stelde een onderzoeksbudget ter beschikking voor bijkomend onderzoek. Dit onderzoeksbudget werd na een paar jaar geschrapt. Wegens besparingen schroefde de Studiedienst van de Vlaamse Regering de personeelsinzet en dienstverlening terug maar bleef wel instaan voor bv het cijferboek (tot 2017). Sinds de databank op kruissnelheid kwam, maakte het Team Vlaamse Rand niet langer deel uit van de dagelijkse operationele werking.
BRIO en vzw 'de Rand' namen het gros van de taken op zich. De databank, die eind 2009 2660 titels bevatte, bevat er nu 8716, waarvan 4298 rechtstreeks downloadbaar. Via de BRIO-fiches en andere

samenvattingen worden relevant onderzoek en andere Rand specifieke informatie (decreten over ruimtelijke ordening, staatshervormingen, kiesresultaten,...) gepopulariseerd. Sinds 2016 verricht BRIO aanvullend onderzoek binnen zijn gewone financiering (zonder aanvullende middelen), hoewel dit initieel niet voorzien was. De ambitieuze doelstellingen uit 2007 konden in deze beperkte bezetting uiteraard niet gehaald worden. Dit was ook niet voorzien bij de mondelinge herschikking van de taakverdeling in 2013. Maar de uitdagingen in de Vlaamse Rand zijn enkel gegroeid. De evoluties op vlak van demografie gaan sneller en sneller, de instroom uit Brussel groeit, de bevolking internationaliseert in snel tempo.

In het kader van de Vlaamse Brede Heroverweging werden de hernieuwde samenwerking en taakverdeling bekeken, die zich opdringen naar aanleiding van de inkanteling van het Documentatiecentrum in ABB (uitvoering regeerakkoord 2019-2024).

3.1.2 Analyse

De inkanteling in ABB werd ingegeven vanuit de mogelijkheid om meer informatie op een interactieve wijze te ontsluiten en makkelijker **koppelingen te maken met andere datasets** die bij ABB of andere Vlaamse overheidsentiteiten aanwezig zijn, zoals de Integratiemonitor en de financiële gegevens van de lokale besturen (BBC), alsook om frequenter de datasets van het Cijferboek digitaal en interactief te ontsluiten.

De ontsluiting van deze data is gekoppeld aan de Gemeente- en Stadsmonitor (GSM) en ook de interactieve ontsluiting is terug te vinden via de indicatorensets van de GSM.. Er is ook een specifieke themapagina Vlaamse Rand voorzien waarbij specifiek op typische "Rand' indicatoren gefocust wordt. Het koppelen aan de Gemeente- en Stadsmonitor heeft bijkomend als voordeel dat de datasets die via het Cijferboek Vlaamse Rand ontsloten worden periodieker geactualiseerd worden en de lokale besturen ook zelf met deze datasets en rapporten aan de slag kunnen. Zo stellen we hen in staat om een becijferd en onderbouwd lokaal beleid te voeren.

Bij de inkanteling in ABB en bij de aanpak en duiding geven bij de cijfers rijzen evenwel nog een aantal aandachtspunten. Vanuit vzw 'de Rand' is er vanaf 2021 het **werkingsbudget van 40.000 euro** overgeheveld naar de begroting van ABB - beleidsveld Vlaamse Rand. Dit budget dient als jaarlijkse bijdrage voor de cijferbank binnen de GSM-website (ontsluiting informatie en visualisatie, datawarehouse...). Dit budget volstaat evenwel niet om alle verwachtingen in te lossen en te voldoen aan de vooropgestelde taken rond relatiebeheer en de verdere uitbouw van cijfers over de Vlaamse Rand. Er is immers ook een persoon nodig die zich hierop toelegt, en de nodige duiding en contextinformatie meegeeft. Hiervoor is een **collega nodig met een evaluatie- en onderzoeksprofiel**, maar die ook de Vlaamse Rand en zijn gevoeligheden kent, die zoekt naar ontbrekende cijfers en die kan duiden waarom ogenschijnlijk 'normale of gemiddelde' cijfers voor de Rand in feite kritisch zijn. Dergelijk profiel is momenteel in het huidige team niet aanwezig. Een personeelsinvulling van een halftijds profiel onderzoek en evaluatie is dus een noodzakelijke randvoorwaarde (zie hieronder). Er is ook een blijvende nood aan afstemming tussen ABB, vzw 'de Rand' en BRIO. Voor een optimale invulling is het **noodzakelijk dat vzw 'de Rand' operationeel niet volledig wordt losgekoppeld van het Documentatiecentrum**.

Decretaal is het dossier afgehandeld door de wijziging van het decreet van 7 mei 2004 houdende omvorming van de vzw. 'de Rand' tot een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd

agentschap en houdende vaststelling van de bevoegdheden van de Provincie Vlaams-Brabant inzake de ondersteuning van de Vlaamse Rand. Dit decreet is goedgekeurd door het Vlaams Parlement op 24 februari 2021 met de schrapping van het Documentatiecentrum als taak/doelstelling voor vzw 'de Rand'.

Om deze inkanteling verder te onderbouwen wordt hieronder een **taakverdeling** voorgesteld waardoor de verdere werking kan gegarandeerd worden

Taken ABB/team Vlaamse Rand

1. **Informatie verzamelen** over de Vlaamse Rand, vooral over de specificiteit ervan:
   - vzw 'de Rand' inventariseert in de beginfase mogelijke bronnen en werkt (nieuw aan te stellen) medewerker ABB in;
   - publicaties signaleren aan BRIO voor virtuele bibliotheek;
   - beheer data in GSM (actualisatie van de registerdata) en themapagina Vlaamse Rand;
   - valorisatie en analyse (Cijferboek, gemeentelijke rapporten, LIIM...).

2. **Verbinding (transversaal) met andere departementen:**
   - Randexpertise binnenbrengen bij de Vlaamse overheid:
     - Kenniscentrum ABB: cijferboek nalezen, suggesties themapagina Vlaamse Rand...;
     - Stand van de Rand.
   - data opvragen, bv.
     - Kind en Gezin: gemiddelden Rand;
     - Departement onderwijs: weigeringen, zij-instromers;
     - Demografische gegevens: vreemde herkomst, bevolkingsprognoses.

     Het Documentatiecentrum ondervindt regelmatig dat het niet makkelijk of onmogelijk is om aan deze gegevens te geraken. Via transversale contacten binnen de Vlaamse overheid kan dit wellicht vlotter. In die zin kan het opnemen van deze taak binnen ABB een grote meerwaarde voor het Randbeleid betekenen. Maar het uitbouwen van deze transversale contacten is wellicht arbeidsintensief.
   - Randspecifieke informatie verzamelen en populariseren. Gezien de aanwezige gespecialiseerde kennis bij de Vlaamse overheid (bv. juridisch steunpunt Taalwetwijzer, departementen ruimtelijke ordening en onderwijs...), zou het een meerwaarde zijn als de Vlaamse administratie deze rol zou opnemen. Als deze diensten het Team Vlaamse Rand inhoudelijk zouden kunnen ondersteunen, kan dat de ontsluiting van deze informatie enkel ten goede komen.
   - ondersteunen van de 19 gemeenten in de Vlaamse Rand bij de beleidsmatige onderbouwing van hun beleid.
3. **Stuurgroep:**
   - bijeenroepen;
   - agenda & voorbereidend werk;
   - administratieve opvolging.
4. **Communicatie (initiële taak van vzw 'de Rand', wordt overgedragen):**
   - info-adres Documentatiecentrum (info@docu.vlaamserand.be): vragen zoveel mogelijk zelf beantwoorden, anders dispatchen;
   - R@ndbrief:
     - inhoud: ook nieuwsberichten en samenvattingen schrijven;

- opmaak (foto's RandKrant: auteursrechten en portretrechten enkel vzw 'de Rand');
- beheer mailinglijst (GDPR-proof bestand is overgedragen).

Taken vzw 'de Rand' (Randbeleid)

1. **verbinding met wetenschappelijke wereld**:
   - Randexpertise binnenbrengen bij BRIO;
   - aanspreekpunt voor ander onderzoek (bv. aanvragen Wetenschapswinkel).
2. **verbinding met lokale besturen en partners in het werkveld.**
3. **klankbord voor Team Vlaamse Rand en Kenniscentrum ABB op het vlak van Randexpertise.**

Taken BRIO

1. **beheer virtuele bibliotheek:**
   - permanent scannen van bronnen op nieuwe publicaties, wetenschappelijkheid evalueren;
   - nieuwe publicaties invoeren.
2. **onderzoek:**
   - onderzoeksagenda opstellen en daarvoor financiering zoeken;
   - in samenspraak met subsidiënten tweejaarlijks thema bepalen waarrond ook zonder aanvullende middelen kleinschalig onderzoek verricht wordt;
   - data verzamelen & analyseren, o.a. in de fiches & in working papers.
3. **wetenschapsvalorisatie:**
   - via sites, BRIO in Brief, publicaties en studiedag.
4. **netwerken:**
   - Rand, Brussel, Europa;
   - academisch en niet-academisch (beleid, middenveld).

   De meerwaarde van BRIO is dat zowel in de bibliotheek, de cijfers als de netwerken de link wordt gelegd tussen Brussel en de Vlaamse Rand, twee regio's die doorgaans apart behandeld worden alhoewel de wisselwerking in de feiten groot is. BRIO vraagt ook als een van de weinige wetenschappelijke instellingen aandacht voor de specificiteit van de Rand, ook in de anderstalige en internationale academische wereld.

3.1.3 Conclusie

Volgens dit bovenstaande voorstel van nieuwe taakverdeling komen veel meer taken bij het team Vlaamse Rand te liggen. Het team kan dit bijkomend takenpakket enkel opnemen als er daarvoor een halftijdse medewerker met een geschikt profiel (onderzoek en evaluatie) aanwezig is in het team. Dit zien wij als een belangrijke randvoorwaarde bij dit voorstel. Optimaal verloopt het ganse proces van inkanteling en kennisoverdracht/deling (onder voorbehoud van tijdige realisatie van de randvoorwaarden) gedurende dit en volgend jaar tot uiterlijk medio/eind 2022.

Als eerste stap wil het team Vlaamse Rand een werkgroep oprichten met vertegenwoordigers van verschillende departementen en diensten binnen de Vlaamse overheid (bv. Onderwijs, Kind en Gezin, VDAB, Integratie ...). Dit met als doel:

- binnen de Vlaamse overheid meer relevante data over de Vlaamse Rand te verzamelen;

- die data strak op te volgen om in functie van de evoluties gericht beleidsadvies te kunnen uitwerken;
- bij de verschillende diensten van de Vlaamse overheid meer bewustzijn te creëren over de specifieke situatie in de Vlaamse Rand en meer draagvlak op te bouwen voor gezamenlijke beleidsinitiatieven.

Het team Vlaamse Rand stelt momenteel samen met vzw 'de Rand' een lijst op van relevante indicatoren en bekijkt op basis daarvan welke diensten/partners betrokken moeten worden.

3.1.4 Achtergrondinformatie

Op de website van het Documentatiecentrum kan iedereen terecht voor wetenschappelijk onderzoek, beleidsinformatie, publicaties en statistieken met betrekking tot de Vlaamse Rand. De website bestaat uit vier onderdelen:

- de databank: een digitale bibliotheek met o.a. beleidsdocumenten, wetgeving en wetenschappelijke studies;
- cijfers: onder meer over bevolking, inkomen, wonen, arbeid, politiek, taal, recente statistische rapporten per gemeente...;
- het Rand-abc: een inleiding tot begrippen als Brussel-Halle-Vilvoorde (BHV) en taalwetgeving, met links naar relevante documenten en sites;
- een BRIO-matrix: een selectie van wetenschappelijke informatie over de Vlaamse Rand en Brussel.

Het Documentatiecentrum wordt druk bezocht. De bezoekersaantallen worden hieronder meegegeven, het gaat over het aantal unieke bezoekers over de laatste 12 jaar. Wel is het belangrijk om mee te geven dat deze aantallen niet zomaar te vergelijken zijn omdat er enerzijds verschillende meetsystemen gebruikt zijn en er ook aanpassingen of vernieuwingen van de site en opbouw gebeurd zijn. We stellen wel vast dat er in verkiezingsjaren piekmomenten terug te vinden zijn.

	unieke bezoekers
2009	9.932
2010	19.640
2011	23.180
2012	25.253
2013	27.513
2014	31.610
2015	30.299
2016	28.805
2017	31.381
2018	39.062
2019	28.841
2020	29.419

De digitale bibliotheek groeit gestaag. Ze bevatte eind mei 2020 ruim 8.000 titels, waarvan de helft rechtstreeks te downloaden is.

	titels	downloadbaar
2009	2.660	1.474
2010	3.055	1.751
2011	3.430	1.950
2012	3.691	2.106
2013	3.800	2.254
2014	4.073	2.385
2015	4.365	2.590
2016	4.568	2.761
2017	4.689	2.856
2018	7.042	3.303
2019	7.271	3.367
2020	8.377	4.085

Op de pagina met de cijferselectie zal de nieuwe themapagina 'Vlaamse Rand' van de Gemeente-Stadsmonitor een prominente plaats krijgen.

Ingevolge de GDPR-reglementering werd de geadresseerden van de R@ndbrief gevraagd om hun inschrijving te bevestigen. Hierdoor is dat bestand gekrompen van 4.123 tot 1.046 adressen.

In 2016 deed vzw 'de Rand' een bevraging rond het profiel van de gebruikers. Daaruit bleek dat het profiel van deze gebruikers heel breed gaat:

3.2 MEDIA- EN COMMUNICATIEBELEID VLAAMSE RAND

3.2.1 Beschrijving

In het media- en communicatiebeleid Vlaamse Rand zijn er verschillende actoren aan de slag:

- Vzw 'de Rand' is uitgever van de **RandKrant en de Gemeenschapskranten**. Deze wordt 100% gefinancierd door de Vlaamse overheid en de Provincie Vlaams-Brabant via de algemene dotatie

aan vzw 'de Rand'. De website www.randkrant.be wordt beheerd door de vzw 'de Rand': De RandKrant verschijnt in 19 gemeenten; de gemeenschapskranten in de zes faciliteitengemeenten. De RandKrant is een maandblad dat 9 keer per jaar verschijnt. De verdeling gebeurt via een 200-tal contactpunten en via een bus-aan-busbedeling in de helft van het werkingsgebied, beurtelings in de noordelijke en zuidelijke helft van de Vlaamse Rand.

- Het **Documentatiecentrum** www.docu.vlaamserand.be is een wetenschappelijke website met relevante informatie m.b.t. de Vlaamse Rand. De site wordt beheerd door de Vlaamse overheid in samenwerking met BRIO en vzw 'de Rand' als partners. Enkel de subsidie aan BRIO is 'zichtbaar': dit is ongeveer 59.000 euro op jaarbasis.
- De website van het team Vlaamse Rand **www.vlaamserand.be** geeft informatie over het Vlaamse Randbeleid, het subsidiekader, het Vlaamse Randfonds en het transversale beleid 'Stand van de Rand'. Sinds 2021 is er ook de nieuwsbrief 'Een blik op de Rand'.
- De website **www.derand.be** is de site van het EVA vzw 'de Rand', waarop onder meer informatie over de gemeenschapscentra en de activiteiten in het kader van taalpromotie terug te vinden zijn.
- **RINGtv** is een regionale commerciële omroep die in 1995 ontstond met als zendgebied Halle-Vilvoorde. De zendvergunning en de leiding van de zender is in handen van de vzw RTVB (Regionale Televisie Vlaams-Brabant). Net zoals alle andere commerciële omroepen, haalt RINGtv het overgrote deel van zijn inkomsten uit reclame. RINGtv doet de reclamewerving en -regie niet zelf maar besteedt dit uit aan de Regionale Televisie Regie (RTR), een onderdeel van de Roularta Media Groep. RINGtv: is een privaatrechtelijke vzw die jaarlijks vanuit team Vlaamse Rand een werkingssubsidie ontvangt van momenteel 272.600 euro (op een totaal van +/- 3 mio volgens de resultatenrekening). Daarvoor maken ze de programma's 'Over de Rand', zenden ze uit 1x in de weeklus en 1x in het weekend, ondertitelen deze programma's alsook het weekoverzicht via teletekst. Daarnaast is er op dit moment ook een bijkomende vergoeding voor aanmaak en uitzenden van reeks over B&B in kader van toerisme en Vlaams en groen karakter. RINGtv zendt uit in 35 gemeenten van Halle-Vilvoorde en dus ook in de gemeenten van de Vlaamse Rand, behalve in de gemeente Tervuren. Tervuren ligt in het zendgebied van **ROBtv**. Jaarlijks wordt er aan ROBtv een vergoeding van 33.000 euro betaald voor het uitzenden van 7 reportages waarvan 5 gemaakt door RINGtv en 2 door ROBtv zelf.

Er is deels al een optimalisatietraject doorgevoerd door enerzijds de optimalisatie van de werking van RINGtv en vzw 'de Rand' en de inkanteling van het Documentatiecentrum in ABB (zie deel 3.1).

Financieel overzicht[1]

	2017	2018	2019	2020	2021
RINGtv werking	290.000	290.000	290.000	272.600	272.600
ROBtv	33.028,90	33.028,90	33.028,90	33.028,90	33.028,90
Randkrant	via toelage vzw 'de Rand'				
BRIO	63.000	62.500	62.000	59.280	59.280

Voor de Vlaamse Brede heroverweging is er bekeken welke verdere optimalisatietrajecten mogelijk zijn.

[1] De bedragen per jaar komen niet volledig overeen met het totaal overzicht "Budget begrotingsartikel SJ0-1SHD2FA-WT" (onder 3.3) omdat daar de bedragen in het jaar van de toekenning staan opgenomen. In het overzicht hierboven staan de bedragen in het jaar waarop het bedrag betrekking heeft.

3.2.2 Analyse

In het verleden is er al heel wat studiewerk verricht rond het communicatiebeleid in de Vlaamse Rand en waar er optimalisatietrajecten mogelijk zijn.

Indiville voerde in 2017 een verkennend onderzoek naar de integratiemogelijkheden van door de Vlaamse Overheid gesponsorde media(platformen) in de Vlaamse Rand rond Brussel. Het studierapport is als bijlage toegevoegd en het verslag is terug te vinden op https://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1397109 In deze studie werden volgende mediaspelers en platformen en hun rol in het medialandschap onderzocht: Randkrant, RINGtv, www.vlaamserand.be en het Documentatiecentrum.

De studie had als conclusie dat er weinig gemeenschappelijkheden zijn tussen de verschillende spelers:

- De inhoudelijke/thematische focus is verschillend tussen de diverse spelers.
- De inherent verschillende productieflow bij de verschillende spelers. Het productietempo ligt immers hoger bij de dagelijkse actuagebonden televisieproducties van Ring TV dan bij de RandKrant en Gemeenschapskrant die zich richten op de meer latente actualiteit.
- Verspreidingsgebied en doelgroep. De verschillende spelers hebben (en bereiken) ieder andere en soms zeer specifieke doelgroepen. www.vlaamserand.be lijkt zich vooral te richten tot lokale besturen (hiervan zijn geen cijfers), de Gemeenschapskranten zijn sterk verankerd in de faciliteitengemeenten, de RandKrant wordt afwisselend verdeeld over de helft van de 19 gemeenten in de Vlaamse Rand en Ring TV heeft met Halle-Vilvoorde een zendgebied dat groter is dan de Vlaamse Rand. Dit bemoeilijkt het vinden van inhoudelijke gemeenschappelijke gronden en van het potentieel om de verschillende merken cross-mediaal te versterken.
- Bij de verschillende spelers leeft er bijgevolg ook geen vraag naar een uitgebreidere samenwerking. Gezien de hierboven aangehaalde factoren ziet men het nut er niet echt van in en ook tijds-/capaciteitsgebrek wordt vermeld.
- Er is evenwel geen nadrukkelijke weerstand tegen meer onderling overleg of het uitwisselen van materiaal, maar dit overleg formaliseren stuit op scepsis.

De studie gaf 3 mogelijke toekomstscenario's aan:

1. Status quo (met eventuele optimalisatie);
2. Opzetten van een uitgebreide site en community over en voor de Vlaamse Rand, zowel burgers als lokale besturen, gevoed met content van de huidige spelers en gecoördineerd door
    - hetzij één van de huidige spelers
    - hetzij de Vlaamse overheid;
3. Een totale integratie van de verschillende spelers (naar het model van Bruzz).

Naar aanleiding van dit rapport is er ook een nauwere samenwerking gekomen tussen RINGtv en vzw 'de Rand' wat betreft de RandKrant. De analyse van 2018 werd als bijlage toegevoegd. Samenvattend kan gesteld worden dat de eigenheid en complementariteit van RINGtv en RandKrant niet ter discussie staan. Beide media moeten onafhankelijk van elkaar verder hun eigen weg kunnen gaan, waarbij het redactionele profiel en de onafhankelijkheid van beide media gerespecteerd worden.

Deze wisselwerking wordt versterkt door:

- een sterker aanbod van de regionale berichtgeving;
- meer merkbekendheid;
- het bijdragen tot de uitbouw van een groter randgevoel.

Dit wordt concreet gerealiseerd door:

- doorverwijzing via elkaars websites met plaatsen knop naar elkaars websites;
- wisselwerking via de sociale media (naar elkaar verwijzen, items delen bv. via de facebookpagina's);
- redactionele samenwerking;
- uitwisseling informatie over actualiteit en interviews;
- uitwisseling informatie over langer lopende projecten/dossiers, bv bij de gemeenteraadsverkiezingen;
- gezamenlijke aanwezigheid op events (bv. het Gordelfestival);
- er is een wisselwerking/kruisbestuiving tussen RandKrant en RINGtv: redacteurs die ook voor RandKrant schrijven. Onderwerpen uit 'Over de Rand' en thematische informatie gelinkt aan het gevoerde Randbeleid worden verder uitgediept in RandKrant. Ook team Taalpromotie werkt mee aan de inhoudelijke uitwerking van de programma's van RINGtv gericht naar anderstalige ouders en kinderen. O.a. voor het Taaljournaal en Speurneuzen wordt er op deze manier samengewerkt aan een inhoudelijk sterk wervend concept.

RINGtv heeft in 2019 zelf een studierapport opgesteld over de toekomst van de Vlaamse Rand en van de media in de Vlaamse Rand. Dit rapport geeft aan wat RINGtv mits bijkomende middelen nog meer kan betekenen in de Rand, ook om het Randgevoel te versterken (zie bijlage).

Intern werd de samenwerking met RINGtv en de jaarlijkse financiële stromen naar RINGtv in 2020 ook onder de loep genomen. De interne analyse en het overzicht van de financiële stromen 2017-2020 zijn toegevoegd als bijlage.

De initiële subsidie van 400.000 euro werd door opeenvolgende besparingsrondes sinds 2010 verminderd tot het huidige bedrag van 272.6000 euro en heeft betrekking op twee aspecten van het beleid Vlaamse Rand:

- Enerzijds wordt het wekelijkse nieuwsoverzicht van RINGtv ondertiteld (via de teletekstpagina's) ten behoeve van de vele anderstaligen in deze regio. Deze ondertiteling startte voor het eerst in 2007 en werd sindsdien verdergezet.
- Anderzijds wordt een magazine 'Over de Rand' aangemaakt en uitgezonden. Het magazine brengt het Vlaamse Randbeleid in beeld. De bedoeling is om kennis te maken met en deel te nemen aan het gemeenschapsleven in de Vlaamse Rand. Het magazine wordt 30 weken per jaar uitgezonden en ook ondertiteld via teletekst.

Verder zijn er nog betalingen voor aparte deelopdrachten zoals het maken en uitzenden van de billboards, de B&B-sessies of individuele projecten (impulssubsidies) en concepten.

Voor RINGtv kan er in het vervolgtraject van dit rapport gekeken worden of de verschillende financieringsstromen niet samen in één globale samenwerkingsovereenkomst opgenomen kunnen worden. De piste om een meerjarige samenwerkingsovereenkomst met RINGtv af te sluiten wordt, als dit conform de DAEB-reglement (Diensten van algemeen economisch belang) mogelijk is, verder bekeken. Dit heeft tot voordeel dat alle engagementen en verplichtingen in één overeenkomst opgenomen zijn en ook de financiële regeling opgenomen wordt voor het uitvoeren voor de afgesproken doelstellingen, zo kan er wellicht optimaler gewerkt worden in het kader van het Vlaamse Randbeleid. Jaarlijks worden de subsidiebesluiten dan opgesteld op basis van deze samenwerkingsovereenkomst.

ROBtv krijgt jaarlijks ook een bedrag van 33.028,90 euro (samenwerkingsvoorstel voor het uitzenden van 7 reportages op ROB-tv waarvan 5 reportages van RINGtv en de productie van 2 reportages door ROB-tv).

3.2.3 Conclusie

Gelet op de reeds uitgevoerde studies en aanpassingen die op basis van de aanbevelingen zijn toegepast, zien we nog volgende pistes voor toekomstige optimalisaties:

1. de samenwerking met RINGtv verder uitdiepen en nagaan wat de mogelijkheden zijn om een meerjarige samenwerkingsovereenkomst af te sluiten met uitgebreide omschreven doelstellingen;
2. wat de samenwerking met ROBtv betreft, nagaan of het jaarlijks toekennen van een vergoeding aan ROBtv nog het politieke draagvlak heeft en of er hierop eventueel bespaard kan worden door de afschaffing van deze vergoeding (besparing van 33 keuro of herallocatie van deze middelen).

3.3 RECHTSTREEKSE INITIATIEVEN VOOR EEN GECOÖRDINEERD RANDBELEID - RELATIEBEHEER

3.3.1 Algemeen kader

In de beleidsnota 2019-2024 'Vlaamse Rand' en de nieuwe samenwerkingsovereenkomst met vzw 'de Rand' benadrukken we het belang van een sterk partnerschap met de lokale besturen bij het ontwikkelen van het Randbeleid. Om dit partnerschap concreet vorm te geven, werkt het team Vlaamse Rand samen met vzw 'de Rand' aan de **optimalisatie van het relatiebeheer inclusief een ondersteuningsaanbod voor de 19 randgemeenten**. Het doel daarvan is te komen tot een meer ondersteunende en coachende dienstverlening ten aanzien van de 19 gemeenten in de Rand. Het betekent dat we de lokale besturen beter willen informeren en actiever willen bijstaan bij het aangaan van de specifieke beleidsuitdagingen die de Vlaamse Rand kenmerken, typisch aan de Vlaamse Rand is net dat het eerder kleinere, minder bestuurskrachtige besturen zijn die niettemin heel wat beleids- en operationele uitdagingen hebben..

Het team Vlaamse Rand en vzw 'de Rand' zijn momenteel nog volop bezig met een eerste kennismakingsronde langs de 19 gemeentebesturen.

3.3.2 Werkwijze

Voorlopig zijn 15 van de 19 randgemeenten ingegaan op de uitnodiging tot overleg. Met 11 gemeenten zijn de gesprekken intussen volledig afgerond, met 5 gemeenten staat er nog een (vervolg)gesprek ingepland. In de meeste gevallen vond er eerst een voorbereidend gesprek plaats met enkele ambtenaren en/of schepenen om de agenda voor het formele overleg door te nemen. Op het formele overleg dat nadien volgde, was vaak het volledige schepencollege of een groot deel daarvan vertegenwoordigd.

De agenda bestond telkens uit vier punten:

1. subsidieaanbod vanuit het Vlaamse Randbeleid (impulssubsidies, subsidies faciliteitengemeenten, projectoproepen Vlaamse Randfonds);

2. datagebruik (Gemeente-Stadsmonitor, cijferboek Vlaamse Rand, documentatiecentrum vzw 'de Rand', Taalbarometer...);
3. uitdagingen gekoppeld aan focusthema's van het Vlaamse Randbeleid:
   - vrije tijd (sport, jeugd, cultuur);
   - groen;
   - onthaal-, taal- en participatiebeleid (onder meer in de context van vrije tijd en onderwijs);
4. overkoepelende samenwerking met andere gemeenten, bovenlokale platformen, mogelijkheden in kader van Vlaamse Randfonds...

Ter voorbereiding van de gesprekken werd er steeds per gemeente een dossier opgemaakt met algemene eigenschappen en data van de gemeente in kwestie, alsook een overzicht van de doelstellingen, actieplannen en acties uit de meerjarenplanning van die gemeente.

3.3.3 Voorlopige conclusie

De grote respons op het initiatief en de deelname van bijna alle leden van de schepencolleges tonen dat de thema's van het Randbeleid leven bij de lokale besturen en dat er bij hen veel draagvlak is om daarrond (nog meer) beleid te voeren.

Op basis van de gesprekken die al achter de rug zijn, hebben we een voorlopige synthese gemaakt.

Wat het **subsidieaanbod** betreft is de algemene conclusie dat er bij de gemeenten eerder weinig enthousiasme is. De gemeenten proberen subsidiemogelijkheden te benutten waar mogelijk, maar ze hebben niet genoeg personeel en tijd beschikbaar om het hele subsidieaanbod van de Vlaamse overheid op te volgen, laat staan projecten in te dienen en uit te voeren. Bovendien zijn de subsidies tijdelijk en valt de kost nadien op de gemeente, waardoor de continuering van het project vaak in het gedrang komt. De 19 randgemeenten hebben vooral nood aan meer structurele middelen en ondersteuning om blijvend op bepaalde uitdagingen in te zetten.

Op het vlak van **datagebruik** zijn de cijferbronnen gekend door de gemeenten, maar sommige gemeenten maken er actiever gebruik van dan andere. Hier rijst de vraag naar meer lokale cijfers op wijkniveau, naar frequentere actualisering van de cijfers en naar tools om verschillende cijfers samen te brengen. De gemeenten hebben ook nood aan ondersteuning om de cijfers actief op te volgen en ermee aan de slag te gaan.

Gaat het over de **beleidsuitdagingen**, dan is omgaan met de instroom van (anderstalige) nieuwkomers dé uitdaging bij uitstek in de Rand. Door de toenemende internationalisering van de regio ervaren de gemeenten op verschillende beleidsdomeinen een grote urgentie. Integratie/participatie, taalbeleid, onthaalbeleid, onderwijs en jeugd zijn de thema's die in die context het vaakst ter sprake komen. Er is veel nood aan ondersteuning en middelen om de uitdagingen op die terreinen aan te pakken.

Wat **bovenlokale samenwerking** betreft, zijn bijna alle gemeenten voorstander van meer gerichte samenwerking/uitwisseling met andere gemeenten die een vergelijkbaar profiel hebben. De samenwerking moet wel efficiënt verlopen en een duidelijke meerwaarde bieden. Het Vlaamse Randfonds roept bij de gemeenten veel vragen op. Ze willen weten aan welke criteria een project moet voldoen om in aanmerking te komen en vragen naar voorbeelden van goedgekeurde projecten.

3.3.4 Vervolgacties

Op basis van deze (voorlopige) conclusies zien we volgende mogelijkheden voor de dienstverlening van team Vlaamse Rand:

- **inzetten op inspiratie- en themadagen rond cijfers en prioritaire beleidsthema's** als onthaalbeleid/onderwijs/vrijetijdsparticipatie/lokaal taalbeleid;
- **binnen de Vlaamse overheid nog meer de belangen van de randgemeenten behartigen**, bijvoorbeeld op het vlak van cijfers. We bekijken of en hoe we hiermee aan de slag kunnen gaan binnen het coördinatieplatform Stand van de Rand. Uit de rondgang blijkt alleszins dat heel wat van de thema's die het meest leven bij de randgemeenten niet aan bod komen op het coördinatieplatform: integratie, participatie, onthaalbeleid, taalbeleid, jeugd... Een mogelijke vervolgactie van de rondgang zou dus kunnen zijn om dit bij te sturen;
- **actiever communiceren** via nieuwsbrief, website en sociale media met het oog op meer expertisedeling.

Ook vzw 'de Rand' zal de conclusies van de rondgang in haar dienstverlening verwerken. De concrete en gerichte ondersteuning die de vzw biedt, zal zich nog meer toespitsen op de thema's die tijdens de rondgang aan bod kwamen (sport, jeugd, gemeenschapsvorming via cultuur, taalpromotie via flankerend onderwijs, onthaalbeleid en promotie NT2-aanbod en oefenkansen Nederlands).

Met elk van de bevraagde gemeenten wordt een **vervolgtraject** opgezet waarin via verdere vraaguitklaring een plan van aanpak op maat zal worden uitgewerkt voor de komende drie jaar, rekening houdend met de bestaande dynamieken en beleidsintenties vastgelegd in de lokale meerjarenplanning van de gemeenten en stad.

Vzw 'de Rand' slaagde er het afgelopen jaar in om het Team Taalpromotie uit te breiden van 3 naar 9 medewerkers. Deze uitbreiding wordt grotendeels mogelijk gemaakt via een 2/3e cofinanciering van de aangevraagde procesbegeleidingen door de betrokken lokale besturen. Twee van de zes nieuwe medewerkers kunnen worden ingezet dankzij de goedgekeurde projectaanvragen 'oefenkansen in de vrije tijd' en 'Lezen op School' uitgaand van het Agentschap Onderwijs (met cofinanciering vanuit het Vlaams Randfonds).

Desondanks zal het gezien de veelheid van ondersteuningsvragen vanuit nagenoeg alle bevraagde lokale besturen nodig blijven om ook de komende drie jaar te vertrekken van een weloverwogen prioritering binnen de gevraagde ondersteuningsopdrachten. De formule van cofinanciering is werkbaar op voorwaarde dat de betrokken besturen voldoende middelen ter beschikking kunnen krijgen. Voor een aantal gemeenten die weinig tot geen middelen kregen ingekanteld vanuit de integratiesubsidies in het gemeentefonds, voorzien we in een bijkomende ondersteuning in hun zoektocht naar bijkomende project)financiering.

3.3.5 Achtergrondinformatie

Het team Vlaamse Rand zorgt voor de uittekening (beleidsbepaling) en uitvoering van het Vlaamse Randbeleid. Naast de beleidsmatige voorstellen voor een geïntegreerd Randbeleid, verzorgt het team ook de subsidielijnen, het communicatiebeleid, sensibiliseert, zet samenwerkingsverbanden op met

prioritaire partners zoals vzw 'de Rand', de provincie Vlaams-Brabant, het agentschap I&I, … en het transversale beleid 'Stand van de Rand'.

Voor de uitvoering van deze taken zijn er volgende budgetten beschikbaar:

Budget begrotingsartikel SJ0-1SHD2FA-WT

	2017	2018	2019	2020	2021
1SH6000 (algemene werkingskosten	312.150	640.836	123.290,69	128.347,15	265.000
1SH6010 (subsidies)	180.350	171.164	131.829,31	357.652,85	238.120
1SH6020 (aan BRIO)	63.500	62.000	58.280	1.000 (3)	59.280
1SH6030 (aan RTVB)	290.000	290.000	562.600 (2)	0 (4)	272.600
1PH60400 (aan Museum Felix De Boeck)	180.000	180.000	180.000	169.000 (5)	169.000
Totaal	1.026.000	1.344.000(1)	1.056.000	656.000 (6)	1.004.000

(1) bijstelling van 335.000 euro voor de Taalbarometer (ter compensatie 5 x 67.000 euro jaarlijkse vermindering)
(2) subsidie werd op hetzelfde begrotingsjaar toegekend voor 2 werkingsjaren
(3) index op werkingssubsidie 2020 werkingssubsidie 2020 werd toegekend in 2019 (6% besparing toegepast = 3.720 euro)
(4) werkingssubsidie 2020 werd toegekend in 2019 (6% besparing toegepast = 17.400 euro)
(5) 6% besparing toegepast = 11.000 euro
(6) overheveling van 308.000 euro naar het Vlaamse Randfonds

vzw 'de Rand' heeft de decretale opdracht het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse Rand rond Brussel te ondersteunen, uit te stralen en te bevorderen, wat vzw 'de Rand' in haar missie heeft omschreven: bijdragen tot de groei van een open en verdraagzame leefgemeenschap, die het Vlaamse karakter van de Vlaamse Rand respecteert, uitstraalt en dus versterkt.

Dit wordt verder geconcretiseerd in volgende strategische doelstellingen (opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst – zie ook deel 3.4)

- **SD 1**: De gemeenschapsvorming in de zes faciliteitengemeenten en Jezus-Eik versterken door acties te voeren, projecten op te starten en processen te initiëren . Onze gemeenschapscentra functioneren als 'laboratoriumruimte' voor expertise- en methodiekontwikkeling. Vzw 'de Rand' deelt deze expertise en methodieken met de hele Vlaamse Rand en het Vlaamse Gewest.
- **SD 2**: De gemeenschapsvorming in de Vlaamse Rand versterken door samen te werken met de lokale besturen en hen maximaal te ondersteunen bij de beleidsacties en projecten die ze willen realiseren vanuit hun regierol inzake lokaal integratie- en taal(promotie)beleid.
- **SD 3**: De gemeenschapsvorming in de Vlaamse Rand versterken door samen te werken met de Provincie Vlaams-Brabant en haar maximaal te ondersteunen bij het realiseren van beleidsacties en projecten die

de Nederlandse taalbeheersing en zo een betere integratie van de anderstaligen in de Vlaamse Rand bevorderen.

- **SD 4**: De gemeenschapsvorming in de Vlaamse Rand versterken door op het vlak van de gemeenschapsbevoegdheden samen te werken met de Vlaamse Gemeenschap bij het vervullen van Vlaamse beleidsacties en projecten in de context van de Vlaamse Rand.
- **SD 5**: De eigen organisatiebeheersing versterken door op een dynamische wijze de meest effectieve en efficiënte randvoorwaarden te creëren voor alle aspecten van onze interne werking.

Het strategisch plan 2021-2025 wordt ieder jaar vertaald in een werkingsprogramma met concrete acties die het daaropvolgende werkingsjaar zullen worden uitgevoerd.

Om deze doelstellingen te vervullen, krijgt vzw 'de Rand' jaarlijks een toelage

Toelage vzw 'de Rand' 2017-2021					
	2017	2018	2019	2020	2021
Toelage (1)	5.310.000	5.741.000	5.795.000	5.917.000	5.894.000
Subsidies "Lezen op School" en "Taalstimulerende initiatieven" (2)				225.000	
Zero-emissie (3)				15.000	
Energie-efficiëntie (4)				74.000	
Energie-efficiëntie (5)				507.500	
VIA-middelen (6)				43.088	
Noodfonds (7)				112.792,49	
Totaal	**5.310.000**	**5.741.000**	**5.795.000**	**6.894.380,49**	**5.894.000**

De jaarlijkse basistoelage (1) omschrijft het geheel van middelen dat wordt toegewezen aan vzw 'de Rand'. Ze kan verder worden opgesplitst in :

- De middelen voor de eigen deelwerkingen:
  (gemeenschapsvorming, Taalpromotie, publicaties, personeelskosten, organisatiebeheersing, investeringen en eigenaarsonderhoud)
  Totaal: 4.673.500 euro

- De middelen ingezet voor de uitbesteding van het Gordelfestival
  Aanbesteding toegewezen aan Flanders Classics: 600.886 euro
  Eigen aanvullende kosten organisatie Gordelfestival: 68.114 euro
  Totaal in 2021: 669.000 euro

- De werkingstoelage doorgestort aan het Felix De Boeckmuseum:
  Totaal in 2021: 97.000 euro

- De werkingstoelage doorgestort aan de bibliotheken van Drogenbos en Kraainem
  Totaal in 2021: 68.000 euro

- De werkingstoelage van de Nederlandstalige Cultuurraden in de Zes:

Totaal in 2021: 33.500 euro

- De subsidies voorzien voor de uitvoering van het lokale Jeugd- en Sportbeleid in de faciliteitengemeenten (subsidies jeugd en sportverenigingen in Drogenbos, Linkebeek, Kraainem en Wezembeek-Oppem.
  Totaal Sportbeleid in 2021: 62.000 euro
  Totaal Jeugdbeleid in 2021: 78.000 euro

- De toelage voor de werking van het documentatiecentrum Vlaamse Rand:
  Totaal 2020: 40.000 euro
  Dit budget wordt overgedragen aan ABB, Team Vlaamse Rand vanaf 2021.

- De toelage nav de VIA-akkoorden, rechtstreeks toegekend via de basistoelage vzw de Rand:
  Totaal 2021: 213.000 euro

Deze basistoelage werd verder aangevuld met volgende éénmalige middelen:

- De oproep onderwijs 2020 ikv het Vlaamse Randfonds (2) verwijst naar de middelen verkregen via het intekenen op de projectaanvragen Lezen op School en Oefenkansen in de Vrije Tijd van het Agentschap Onderwijs gefinancierd via het Randfonds. De inkomsten zijn eenmalig en dienen voor de uitvoering van het project (inclusief personeelskost) voor de periode 2021 en 2022.
- Zero-emissie (3) zijn bijkomende middelen verkregen voor de vervanging van vervuilende voertuigen door voertuigen met lage emissiescore
- Energie-efficiëntie (4 en 5) staat voor bijkomende klimaatmiddelen die ons eenmalig zijn toegewezen in 2020
- VIA - middelen (6): in 2015 werd een deel van de VIA middelen, die we in het verleden rechtstreeks ontvingen van CJSM, opgenomen in de basistoelage vzw 'de Rand' .
  Enkel in 2020 werden ons bijkomende VIA-middelen toegekend naar aanleiding van een eenmalige actie stijging koopkracht in kader van VIA 6 en de coronamaatregelen.
- Noodfonds (7) zijn de eenmalig toegekende middelen uit het Corona Noodfonds voor de sport-, jeugd en Cultuurverenigingen in de zes, daar waar vzw 'de Rand' optreedt als plaatsvervangend bestuur (Drogenbos, Linkebeek, Kraainem en Wezembeek). De middelen kunnen worden aangewend voor de periode 2020 - 2021

3.4 VZW 'DE RAND' - RETRIBUTIES

3.4.1 Beschrijving

Het decreet van 17 maart 2021 tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 houdende omvorming van de vzw "de Rand" tot een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap en houdende vaststelling van de bevoegdheden van de provincie Vlaams-Brabant inzake de ondersteuning van de Vlaamse Rand heeft de **taakstelling van vzw 'de Rand' aangepast en enkele technische aanpassingen doorgevoerd** (schrapping van het fungeren als documentatie- en informatiecentrum, stemrecht AV, verplichting om bedrijfsrevisor aan te stellen, aanpassingen aan gewijzigde reglementering o.m. vennootschapsrecht en Bestuursdecreet).
Er werd een **nieuwe samenwerkingsovereenkomst** afgesloten tussen de Vlaamse Gemeenschap, vzw 'de Rand' en de Provincie Vlaams Brabant die de wederzijdse afspraken, verbintenissen, rechten en plichten

vastlegt voor het uitvoeren van de decretale opdracht van vzw 'de Rand' en de ondersteuning die hiervoor door de Vlaamse Gemeenschap aan vzw 'de Rand' wordt gegeven. De overeenkomst startte op 1 oktober 2020 en eindigt met het in werking treden van een in de plaats komende samenwerkingsovereenkomst die wordt gesloten binnen negen maanden na de beëdiging van een nieuwe Vlaamse Regering na de hele vernieuwing van het Vlaams Parlement.

Het strategisch plan 2021-2025 wordt **ieder jaar vertaald in een werkingsprogramma** met concrete acties die het daaropvolgende werkingsjaar zullen worden uitgevoerd. volgend op het jaar waarop de subsidies betrekking hebben, bezorgt de vzw een werkingsverslag en een jaarrekening van het voorgaande jaar.

Voor de Vlaamse Brede Heroverweging worden de kostendekkingsgraad en efficiëntie van retributies onderzocht (vergoedingen voor dienstverlening, zaalverhuur edm).

3.4.2 Analyse

Verhuur infrastructuur

Vzw 'de Rand' voert het beheer en de exploitatie over 7 gemeenschapscentra in zes faciliteitengemeenten in de Vlaamse rand en in Jezus-Eik. Alle gemeenschapscentra beschikken over verschillende vergader-, doe- en bewegingslokalen en een polyvalente zaal. Deze infrastructuur wordt prioritair ter beschikking gesteld aan lokale verenigingen en actoren en complementair verhuurd aan andere gebruikers.

De modaliteiten van verhuur worden geregeld door een **overkoepelend huurreglement** waarin de parameters die de huurprijs bepalen gestipuleerd staan:

- De huurder betaalt voor de huur van de infrastructuur volgens de categorie waartoe hij behoort. Er zijn vier categorieën:
    - A: de Nederlandstalige cultuurraad en plaatselijke Nederlandstalige verenigingen aanvaard door de programmeringscommissie van het centrum;
    - B: lokale Nederlandstalige initiatiefnemers of verenigingen met activiteiten van lokaal belang of lokale relevantie en andere erkende socio-culturele verenigingen, scholen, overheidsdiensten en openbare instellingen van de subsidiërende overheden van vzw 'de Rand';
    - C: iedere andere huurder;
    - D: handelsfirma's.
- Daarnaast wordt er een onderscheid in prijs gemaakt tussen de soort van activiteit:
    - (bestuurs)vergaderingen;
    - culturele activiteiten;
    - niet-culturele activiteiten;
    - commerciële activiteiten.
- Tenslotte vormen de capaciteit en gebruiksmogelijkheden van de lokalen een bepalende factor voor de huurprijs. De correcte huurprijs wordt binnen een matrix met bovenstaande assen vastgesteld.
- De huurprijs van (technisch) materiaal en technische ondersteuning wordt op een zelfde manier aangerekend.

Belangrijke focus in de opdracht van vzw 'de Rand' is de ondersteuning van de lokale verenigingen en lokale initiatiefnemers die uiteraard aan het goedkoopste tarief huren. Deze gebruikersgroep neemt het leeuwendeel van de gebruikte/gehuurde dagdelen voor zijn rekening.

De huurprijzen van de vergaderlokalen en het technisch materiaal werden geharmoniseerd en in 2021 zal een softwareprogramma worden geïmplementeerd om de flow m.b.t. het verhuren van lokalen te uniformiseren.

Gezien de duidelijke ondersteuningsopdracht naar de categorieën A en B heeft elke heroverweging van de tarieven voor deze categorie een rechtstreekse impact op de middelen ter beschikking gesteld aan vzw 'de Rand' als plaatsvervangend lokaal bestuur voor de subsidiëring van jeugd, sport en cultuurinitiatieven. De tarieven voor individuen en de commerciële organisaties zijn meer dan kostendekkend vanuit het principe om hier niet marktverstorend te gaan werken. Gezien de prioriteit die vanuit de missie en decretale opdracht aan het lokale en bovenlokale verenigingsleven wordt gegeven blijft het aandeel inkomsten uit commerciële verhuur eerder beperkt. Commerciële verhuur vertegenwoordigt slechts 2 à 3 % van de totaliteit van de bezettingsgraad.

Inkomsten uit ticketverkoop

De gemeenschapscentra van vzw 'de Rand' stellen jaarlijks een divers en breed toegankelijk cultureel programma samen. Ze doen dit in samenspraak en afgestemd met de cultuur- en gemeenschapscentra uit de regio waarin ze werken. Alle centra van vzw 'de Rand' hebben een verregaande samenwerking en bundelen hun aanbod in een abonnementsformule met minstens één of meerdere centra die geen deel uitmaken van vzw 'de Rand' uit hun directe omgeving. Op die manier wordt er in vier clusters een gezamenlijk abonnement aangeboden. Door deze opschaling van het aanbod wordt er een ruimer publiek bereikt dat, door een uitgebreidere keuzemogelijkheid, zo verleid wordt tot de instap in de aangeboden loyauteitsformules.

De bepaling van ticketprijzen gebeurt elk jaar in overleg met de cultuur-en gemeenschapscentra waarmee wordt samengewerkt. Door op deze manier de ticketprijzen voor de regio te bepalen zorgen de partners ervoor dat men elkaar niet beconcurreert met overheidsmiddelen.

De huidige onzekerheden maken het moeilijk in te schatten in welke mate de impact van de Coronacrisis zijn effect zal hebben op de toekomstige inkomsten uit ticketverkoop. Een stijging van de ticketprijzen zal zich waarschijnlijk aandienen, maar of dit ook tot een reële meer-inkomst zal leiden is momenteel moeilijk in te schatten, gezien de vele onzekerheden en vragen naar wat de toekomst brengen zal. Zal het publiek na een lange onderbreking vlot zijn weg terugvinden naar het podiumaanbod? Wat zal de impact zijn op productie- en promotiekosten? Wat zal de uitkomst zijn van toekomstig regionaal overleg en afstemming? Blijft de abonnementen-formule overeind in de nabije toekomst? Antwoorden op deze vragen dienen mee in rekening te worden genomen bij een toekomstige heroverweging van het prijzenbeleid inzake podium- en vormingsprogrammatie. Verwacht wordt dat deze regionale oefening kan worden opgenomen in functie van de seizoens-programmatie september 2021- juni 2022.

3.4.3 Conclusie

Dit onderzoek naar de kostendekkingsgraad en efficiëntie van retributies (vergoedingen voor dienstverlening, zaalverhuur) bij vzw 'de Rand' heeft **weinig tot geen meerwaarde**, zoals onderstaand overzicht ook weergeeft. De inkomsten en concessievergoedingen vertegenwoordigen slechts een kleine fractie van de middelen nodig om de 7 gemeenschapscentra (GC) te kunnen uitbaten. Ook heeft de coronacrisis al meer dan 1,5 jaar een enorme impact op de activiteiten en inkomsten van de GC.

jaar	omschrijving	bosuil	kam	moelie	zandloper	boesdaalhoeve	lijsterbes	Muse	overhead
2020	concessievergoeding	12.933	1.400	3.150	15.653	nvt	3.150	nvt	
2019	concessievergoeding	22.170	2.400	3.450	26.834	nvt	1.800	nvt	
2018	concessievergoeding	22.170	2.400	4.200	26.834	nvt	3.550	nvt	
2020	inkomsten GC	52.087	34.578	10.335	84.720	30.339	18.717	119	
2019	inkomsten GC	136.454	90.042	34.135	164.598	74.085	64.741	1.997	
2018	inkomsten GC	147.413	85.262	36.032	159.640	73.045	74.729	1.454	
2020	directe werkingskosten	107.709	53.984	53.324	144.064	71.188	60.910	3.488	
2019	directe werkingskosten	191.102	0	78.982	192.167	117.376	112.119	9.205	
2018	directe werkingskosten	198.502	118.514	69.223	201.212	108.701	115.616	8.043	
2020	infrastructuur en werking	76.542	45.498	61.486	103.949	92.476	52.155	8.240	
2019	infrastructuur en werking	78.861	53.361	31.682	96.087	79.488	94.344	10.532	
2018	infrastructuur en werking	110.684	129.947	72.134	117.510	69.813	168.409	12.087	
2020	Personeelskost	343.212	321.034	284.425	535.485	268.938	279.802	26.629	
2019	Personeelskost	359.170	333.829	299.022	557.273	280.620	283.377	27.785	
2018	Personeelskost	344.720	326.050	284.787	537.232	273.803	252.199	28.357	
2020	eigenaarsonderhoud	19.859	47.964	130.434	34.432	92.651	16.115	0	
2019	eigenaarsonderhoud	18.408	19.254	20.675	33.131	87.466	74.384	0	
2018	eigenaarsonderhoud	49.402	20.913	26.846	70.592	17.768	54.585	2.224	
2020	klimaatinvesteringen	5.926	6.183	5.423	96.856	192.467	163.705		**24.803**
2019	klimaatinvesteringen	1.011	68.222	29.476	4.245	519.367	10.471		**26.144**
2018	klimaatinvesteringen	6.739	136.722	225.508	46.505	23.576	1.452		**113.243**

Pro memorie: de overhead klimaatinvestering 2018 en 2019 zijn de investeringen gemaakt voor de automatisatie metering en submetering van alle gebouwen en de overhead investering 2020 betreft de kosten voor de opmaak van een energetisch masterplan

3.5 RANDUITCHEQUES

3.5.1 Algemeen kader en procesbeschrijving

Randbewoners, die deelnemen aan een cursus Nederlands of aan een oefenkans Nederlands, krijgen van de Vlaamse overheid **Randuitcheques**. Op die manier wil de Vlaamse overheid hen belonen voor hun inspanningen om Nederlands te leren, en tegelijk ook voor anderstaligen de drempel naar het Vlaamse culturele en gemeenschapsleven verlagen.

Cursisten Nederlands krijgen elk 3 cheques, voor deelnemers aan oefenkansen varieert het aantal cheques per persoon van 1 tot 3 in functie van de oefenkans en het aantal deelnames. De cheques gelden als betaalmiddel voor alle activiteiten in de cultuur- en gemeenschapscentra in de Vlaamse Rand. Eén cheque heeft een waarde van 7 euro.
Voor de verdeling van de cheques werken momenteel verschillende partners samen, met name het team Vlaamse Rand van ABB, het Agentschap Integratie en Inburgering en vzw 'de Rand'. Het **team Vlaamse Rand** levert de cheques aan en financiert ze. Het **Agentschap Integratie en Inburgering** heeft de taak van het voormalige Huis van het Nederlands Vlaams-Brabant overgenomen om de cheques te bezorgen aan de NT2-scholen en organisatoren van oefenkansen. Zij delen de cheques uit aan hun cursisten/

deelnemers, ofwel in het kader van een klassikale activiteit ofwel voor individueel gebruik. De gemeenschaps- en cultuurcentra in de Vlaamse Rand ontvangen de cheques. Twee keer per jaar vraagt **vzw 'de Rand'** de ingediende cheques op bij alle centra en betaalt ze aan hen uit. Daarna factureert vzw 'de Rand' die bedragen aan het team Vlaamse Rand. **Momenteel worden er vraagtekens gesteld bij de rol van het Agentschap Integratie en Inburgering.**

Van 2017 tot en met 2019 ging het om een **gemiddeld bedrag van ca. 30.000 euro per jaar** aan gefactureerde cheques. In het coronajaar 2020 lag dat bedrag met ca. 15.000 euro beduidend lager. Bovenop de gefactureerde cheques zijn er de jaarlijkse drukkosten, die een kleine 2.000 euro bedragen.

De Randuitcheques vormen regelmatig het voorwerp van parlementaire vragen, waarbij er gepolst wordt naar de efficiëntie van dit beleidsinstrument. Dat was de aanleiding om te rade te gaan bij verschillende belanghebbenden, om zo tot een gedragen advies te komen over de toekomst van de Randuitcheques, in het kader van de Vlaamse Brede Heroverweging.

3.5.2 Werkwijze

In 2018 gebeurde er al eens een bevraging bij de partners uit het Randoverleg: Agentschap Integratie en Inburgering, vzw 'de Rand' en de provincie Vlaams-Brabant. Het effectieve gebruik van de cheques werd toen getoetst aan cijfers en bevindingen omtrent cultuurparticipatie. Conclusie was dat jaarlijks ongeveer 25% van de cheques gebruikt wordt, veelal in klassikaal verband, soms individueel. Uit cijfers van 2017 van de Studiedienst van de Vlaamse Regering, nu de Vlaamse Statistische Autoriteit (VSA), bleek dat de algemene cultuurparticipatie in Vlaanderen 35% bedraagt en dat de deelname aan cultuurevenementen rond 25% schommelt. **Het aantal gebruikte Randuitcheques ligt dus binnen de algemene en realistische verwachtingen op Vlaams niveau**, zeker als we rekening houden met onderzoek van het Agentschap Integratie en Inburgering waaruit blijkt dat 'vrije tijd' en 'ontspanning' zeer westerse concepten zijn en 'verenigingsleven' een eerder Belgisch gegeven is. Bovendien geven mensen die recent vanuit het buitenland verhuisd zijn prioriteit aan de zoektocht naar huisvesting, werk, scholen of kinderopvang. Vrijetijdsbesteding komt pas in een latere fase aan bod en dan eerder in informele, minder gestructureerde en laagdrempelige vorm. In de bijlagen zijn de vragen en antwoorden terug te vinden van de bevraging uit 2018, alsook de nota die naar aanleiding van die bevraging werd opgesteld.

Omdat uit het onderzoek van 2018 uiteindelijk geen concrete acties zijn voortgevloeid, ging team Vlaamse Rand recent **opnieuw te rade bij de belanghebbenden** met als doel om verder te gaan op het spoor dat in 2018 werd uitgezet.

Voor deze analyse, hebben we aanvullend op voorgaande informatie gesprekken gehad met onze partners die mee instaan voor het inzetten en gebruiken van de Randuitcheques.

Een eerste gesprek voerden we met het Agentschap Integratie en Inburgering, de cel Vlaams karakter van de Provincie Vlaams-Brabant en vzw 'de Rand'. Deze partners gaven te kennen nog steeds overtuigd te zijn van het nut van de cheques. Waar anderstaligen geregeld zelf de stap zetten naar sportactiviteiten, ligt de drempel voor culturele activiteiten een pak hoger. Verschillende

gemeentebesturen die we in het kader van de rondgang geraadpleegd hebben, bevestigen dit. Het gebruik van een extra stimulans zoals de Randuitcheques om die drempel te verlagen, is dus gerechtvaardigd. Wel is er volgens onze partners actie nodig om het systeem nieuw leven in te blazen en de impact ervan te vergroten. Volgens vzw 'de Rand' is het daarbij van belang om het bedrag van de cheques op te trekken tot een meer marktconform niveau. Momenteel houden de cultuuraanbieders de prijzen van hun aanbod kunstmatig laag in functie van het bedrag van de Randuitcheques, maar dat wordt steeds moeilijker. Een alternatief kan zijn om niet het bedrag maar het aantal cheques te verhogen. Op de cheques wordt geen geld teruggegeven, dus het bedrag van één cheque is best niet hoger dan dat van de goedkoopste activiteit die met de cheques betaald kan worden.

In tweede instantie gingen we in overleg met NT2-scholen en organisatoren van oefenkansen, die de cheques verdelen aan hun cursisten/deelnemers. Zij waren heel uitgesproken enthousiast over de cheques en toonden zich bezorgd over een mogelijke afschaffing ervan. De cheques laten hen toe een rol op te nemen in de toeleiding van anderstaligen naar cultuur. Zonder de cheques zou het voor hen niet haalbaar zijn om die rol te blijven opnemen. Ze benadrukken ook de positieve respons van de doelgroep: voor velen betekenen de cheques een aangename eerste kennismaking met de Vlaamse cultuur die effectief vaak leidt tot meer interesse achteraf.

3.5.3 Conclusie

Op basis van deze gesprekken zien wij volgende argumenten om het systeem van de Randuitcheques te behouden en zelfs te versterken:

- De drempel naar culturele en gemeenschapsactiviteiten ligt voor anderstaligen hoog. Dat geven niet alleen onze partners maar ook verschillende gemeentebesturen in de Rand aan. Er is dus nood aan extra stimuli zoals de Randuitcheques om integratie via cultuur te bevorderen.
- De cheques maken het voor NT2-scholen en organisatoren van oefenkansen mogelijk om een rol op te nemen in de toeleiding van anderstaligen naar cultuur. Dat zij die rol kunnen blijven opnemen is belangrijk, want net zij staan in rechtstreeks contact met de doelgroep en beschikken over een formeel kader (lessen/oefenkansen) van waaruit ze de toeleiding kunnen organiseren. Valt deze toeleiding weg, dan zijn we aangewezen op meer vrijblijvende vormen van toeleiding naar cultuur (bv. vanuit onthaalbeleid gemeente of culturele sector zelf) en verliezen we voor een stuk de grip op onze doelgroep.

Het is bijgevolg een politieke keuze rond de vraag of men al dan niet wil blijven inzetten op de integratie van anderstaligen via cultuur en gemeenschapsleven. Een tweede vraag is of men daarbij de NT2-scholen en –oefenkansen wil blijven benutten als springplank naar die cultuur en dat gemeenschapsleven. Is het antwoord op deze vragen negatief, dan gaat de culturele piste naar meer sociale cohesie en gemeenschapsvorming verloren en is er een herallocatie van 30.000 euro mogelijk.

3.5.4 Vervolgacties

Als het antwoord op bovenvermelde vraag positief is en we verder gaan met de Randuitcheques dan zijn concreet vervolgacties mogelijk om het systeem te optimaliseren en de impact te vergroten:

- De promotie naar ontvangers (cultuur- en gemeenschapscentra), verdelers en eindgebruikers toe verbeteren. Daarbij willen we de cultuur- en gemeenschapscentra aanzetten om nog nauwer samen te werken met de NT2-scholen en organisatoren van oefenkansen. We bekijken momenteel samen met vzw 'de Rand' hoe we dit concreet kunnen maken. Wellicht plannen we nog een derde gesprek in met vertegenwoordigers van de cultuur- en gemeenschapscentra.
- De doelgroep uitbreiden en daarbij aansluitend meer organisaties activeren die de cheques aan de doelgroep kunnen uitdelen.

Voorstel:

Doelgroep	*Verdelers*
NT2-cursisten, deelnemers oefenkansen en inburgeraars (MO-cursisten)	NT2-scholen, organisatoren van oefenkansen, Agentschap Integratie en Inburgering (cursussen MO)
Uit brede Vlaamse Rand en Brussel, zodat bv. groep cursisten van VUB of uit Halle ook met Randuitcheques naar voorstelling in Rand kan	Uit brede Vlaamse Rand en Brussel (zie hiernaast)
Anderstalige gezinnen met kinderen	Kleuter- en lagere scholen, Huizen van het Kind, Brede Scholen
Anderstalige individuen op zoek naar netwerk (cf. vierde pijler inburgering)	Organisatoren van buddyprojecten, stages, vrijwilligersorganisaties, gemeentebesturen met onthaalbeleid

- Intern bekijken we welke partner het best geplaatst is om de rol van het Agentschap Integratie en Inburgering (AgII) bij de verdeling van de cheques -over te nemen. Het AgII heeft die rol 'geërfd' van het Huis van het Nederlands Vlaams-Brabant, maar wil die naar de toekomst toe niet blijven nemen.
- We stellen voor om het aantal cheques per gebruiker te verhogen. Dit wordt dan in het vervolgtraject verder opgenomen met onze partners, zodat dit toegepast kan worden voor het cultuurseizoen 2022-2023..

3.6 OPTIMALISEREN SUBSIDIELIJNEN

3.6.1 Beschrijving

Binnen het Vlaamse Randbeleid zijn er volgende **subsidielijnen** aanwezig:

- de subsidies aan verenigingen in de faciliteitengemeenten;
- de impulssubsidies;
- het Vlaamse Randfonds.

Verder kunnen er ook **facultatieve subsidies** toegekend worden, binnen de beschikbare middelen. Uitgebreide info over de subsidielijnen Vlaamse Rand is te vinden op www.vlaamserand.be/subsidies

Ook zijn er **jaarlijkse werkingssubsidies** voor een aantal van onze prioritaire partners, zoals bv. BRIO en FelixArt Deze subsidiestromen zijn in deze oefening niet meegenomen.

Impulssubsidies
De **impulssubsidie Vlaamse Rand** is een middel om de Vlaamse identiteit van de regio te versterken. De focus ligt daarbij op sociale cohesie (versterkend/verbindend samenleven). Deze impulssubsidie wordt eenmalig toegekend aan vernieuwende projecten.

Voorwaarden:
- De aanvrager is een gemeentebestuur, een vereniging, een organisatie of een particulier uit de Vlaamse Rand. Voor verenigingen en organisaties betekent dit concreet dat de maatschappelijke zetel in de Vlaamse Rand moet liggen.
- Het initiatief vindt plaats in één of meerdere van de 19 gemeenten van de Vlaamse Rand en heeft betrekking op deze regio.
- Het Nederlands is de voertaal van het project en wordt, indien mogelijk, gepromoot via aantoonbare acties. Alle communicatie gebeurt in het Nederlands. Bij meertalige activiteiten staat het Nederlands voorop.

Subsidies faciliteitengemeenten
Met de **subsidies faciliteitengemeenten** wordt het Vlaamse verenigingsleven in de zes faciliteitengemeenten ondersteund.

Voorwaarden:
- De vereniging heeft haar zetel in een faciliteitengemeenten in de Vlaamse Rand en organiseert in de Rand een evenement.
- Het initiatief bevordert het Vlaamse karakter van de regio en zorgt er voor dat Vlamingen zich (meer) thuis voelen in de faciliteitengemeente.
- Het initiatief bevordert de Vlaamse uitstraling en maakt duidelijk dat de Vlaamse Gemeenschap actief is in de faciliteitengemeenten.
- Het Nederlands is de voertaal tijdens het evenement en in de begeleidende publicaties. Bij meertalige activiteiten staat het Nederlands voorop. Indien mogelijk worden anderstaligen gestimuleerd om Nederlands te leren en te spreken.
- Het evenement staat open voor iedereen.

Het Vlaamse Randfonds
De Vlaamse Regering zette in 2020 een Vlaamse Randfonds op om de specifieke uitdagingen voor de 19 gemeenten van de Vlaamse Rand rond Brussel aan te pakken. Dit omvat bijvoorbeeld onder meer de beleidsmatige uitdagingen inzake vergroening van de Vlaamse Rand, onderwijs, cultuur, welzijn, mobiliteit, economische ontwikkeling.
De middelen gaan in de eerste plaats naar de 19 gemeenten in de Vlaamse Rand omdat daar de maatschappelijke uitdagingen het grootst zijn.

Voorwaarden:
- Een toetsingskader of subsidiereglement voor medefinanciering vanuit het Vlaamse Randfonds bestaat niet. Zo is er voldoende flexibiliteit om bestaande en nieuwe projecten snel te financieren als die een directe impact op de Vlaamse Rand hebben of een hefboom kunnen vormen.
- Vlaamse entiteiten (inclusief vzw 'de Rand'), regionale en lokale besturen, verenigingen en organisaties en andere relevante partners in de Vlaamse Rand kunnen projecten voorstellen. Hun maatschappelijke zetel hoeft niet in de Vlaamse Rand te liggen.

- Het Vlaamse Randfonds financiert de projecten niet volledig.. Cofinanciering is nodig om het engagement van de betrokken partners te vergroten. Een vaste verdeelsleutel is er niet. Het hangt af van het aantal partners en wordt per project beoordeeld.

Het Vlaamse Randfonds is een nieuw - en momenteel tijdelijk tot 2024 - beleidsinstrument sinds de start van deze regeerperiode. Er is, bij bestendiging van deze subsidielijn, op termijn nood aan een richtlijnenkader voor het financieren van uiteenlopende projecten en initiatieven, het bepalen van de het toepassingsgebied, zijnde de 19 lokale besturen in de Vlaamse Rand of eventueel breder. Deze oefening is tevens gekoppeld aan het voorstel aangaande de impulssubsidies Vlaamse Rand

Voor de Vlaamse Brede Heroverweging wordt bekeken welke optimalisaties mogelijk zijn in deze subsidiestromen.

3.6.2 Analyse

De 3 bovenstaande subsidiestromen hebben tot op vandaag een brede waaier aan projecten en initiatieven voortgebracht die de beleidsdoelstellingen voor de Vlaamse Rand mee uitvoeren.

Alle drie streven ze dezelfde doelstellingen na: inspelen op de specifieke uitdagingen van de Vlaamse Rand met als doel de kleefkracht van het sociale weefsel te behouden/versterken met het Nederlands als verbindend middel.

Alleen verschillen sommige voorwaarden om in aanmerking te komen voor een subsidie enigszins:

- Maatschappelijke zetel in de 19/6 is vereist voor impulssubsidies/faciliteitensubsidies, niet voor Vlaamse Randfonds. Voor het Vlaams Randfonds kunnen projecten ook buiten de 19 indien ze voor het grootste deel gelinkt zijn aan de 19.
- Voor impulssubsidies zijn er 3x per jaar vaste indieningsdata voorzien. Voor faciliteitensubsidies en Vlaams Randfonds zijn die er niet. De vaste indieningsdatum is er in principe gekomen omdat er een jury is voor impulssubsidies. Voor de andere subsidievormen is er geen jury.
- Bij het Vlaams Randfonds wordt cofinanciering vooropgesteld, bij de overige subsidievormen is dat geen voorwaarde.

Deze van elkaar verschillende voorwaarden zijn op zich geen probleem, maar leiden ertoe dat soms wordt geschoven tussen de subsidievormen om te kunnen voldoen aan de voorwaarden. Ook zorgt dit soms voor onduidelijkheid over de toepassing van de instrumenten (al dan niet cofinanciering, verschillende looptijden, regels voor verantwoording), zodat het voor het team Vlaamse Rand ook extra aandacht vraagt om alle subsidielijnen zorgvuldig toe te passen en op te volgen. **Het afstemmen en aligneren van de subsidielijnen zou voor vereenvoudiging zorgen voor de administratieve verwerking binnen het team Vlaamse Rand. Het zorgt ook voor meer duidelijkheid en gelijke behandeling voor de subsidieaanvrager.**

3.6.3 Conclusie

Het voorstel zou dan ook zijn om de verschillende subsidievormen onder te brengen in één geheel onder de noemer van het Vlaams Randfonds. Hierbij kan dan één richtlijnenkader worden opgesteld waarbij nog steeds onderscheid kan gemaakt worden tussen bv. werkings-, project- of investeringssubsidies:

- één begrotingsartikel: geen onderlinge verschuivingen meer nodig, wat de grootst mogelijke flexibiliteit toelaat.
- Coherentere voorwaarden m.b.t. maatschappelijke zetel/cofinanciering/ indieningstermijn/ jury.

Hierbij kan ook rekening gehouden worden met de bevindingen die naar voor kwamen uit de rondgang met de gemeentebesturen, waarbij gepleit wordt om **de toekenning van subsidies meer inhoudelijk te benaderen op maat van de noden van de regio**.

Daarbij wordt ook gepleit voor **zo min mogelijke administratieve planlast** waarbij we begeleiding kunnen aanbieden aan onze projectpartners, zowel vóór de indiening van een eventuele projectaanvraag als tijdens de uitvoering van een goedgekeurd project. Dit houdt ook werkbezoeken ter plaatse in zodat we de polsslag van onze gesubsidieerde initiatieven kunnen voelen.

Subsidies 2017-2021					
	2017	2018	2019	2020	2021 (raming)
Werkingssubsidie aan Huis voor Gezondheid	40.000	80.000			
Impulssubsidies	104.550	50.914	70.330	349.152,85	107.950
Subsidies Faciliteitengemeenten	35.800	40.250	61.499,31	8.500	
Nog te besteden					130.170
Totaal	**180.350**	**171.164**	**131.829,31**	**357.652,85 (1)**	**238.120**

(1) In 2020 werden door corona minder subsidies aan de verengingen in de faciliteitengemeenten verleend. Het bedrag voor de impulssubsidies was hoger dan de vorige jaren door enkele grote dossiers (zoals Pin vzw: 142 253,25 euro).

Vlaamse Randfonds 2020-2025						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Recurrente middelen (1.500.000 verminderd met de looncomponent voor projectcoördinator 2021-2024)	0	1.388.000	1.392.000	1..392.000	1..392.000	1.500.000
Eenmalige 20 miljoen (met begrotingsruiter)	2 231 563	5.000.000	5.000.000	4.000.000	3.768.437	0

	2.231.563	6.388.000	6.392.000	5.392.000	5.160.437	1.500.000

4 BESPARINGSOPTIES

In het kader van de besparingsronde 2019 werd er reeds 6% bespaard op de werkingssubsidies van de prioritaire partners vzw RTVB, (=RINGtv), BRIO, Museum Felix De Boeck. Als de Vlaamse Regering de relatie met het middenveld wil herbekijken, kan een voorstel tot besparing op subsidies worden uitgewerkt. Zonder die beslissing is het moeilijk om scenario's uit te werken zonder de goede relatie met de stakeholders in het gedrang te brengen.

Toelage aan het extern verzelfstandigd agentschap vzw 'de Rand': In het kader van de besparingsronde 2019 werd er reeds 6% bespaard. Het gevoerde onderzoek naar de kostendekkingsgraad en efficiëntie van retributies (vergoedingen voor dienstverlening, zaalverhuur) heeft weinig tot geen meerwaarde. vzw 'de Rand' past een algemeen en gangbaar prijzenbeleid in de sector toe. Ook het % van eigen inkomsten versus subsidie-middelen is, zeer beperkt. Het wordt daarom niet opgenomen in de VBH.

De Vlaamse Regering heeft in 2020 het Vlaamse Randfonds opgezet. De middelen (20 miljoen euro) zijn toegekend voor de periode 2020-2024. Gelet op het eenmalige en tijdelijke karakter van deze middelen voor deze regeringsperiode kan hierop geen besparing worden voorgesteld. De Vlaamse Regering besliste wel om het Vlaamse Randfonds te verankeren door er jaarlijks een vast budget van anderhalf miljoen euro voor te voorzien vanaf 2021. Op deze blijvende verankering stellen we een besparing van 6% voor (90.000 euro).

5 SPENDING REVIEW

Voor volgende topics is een diepgaande spending review aan te bevelen:

1. **Het werken aan gemeenschapsvorming via de exploitatie van het gemeenschapscentrum De Bosuil in Jesus-Eik, gehucht van de gemeente Overijse**. Gezien het subsidiariteitsbeginsel en de inkanteling van de middelen cultuur en gemeenschapsvorming in het Gemeentefonds zou er kunnen worden gekozen voor bijkomend onderzoek naar overdraagbaarheid van deze opdracht naar de gemeente Overijse. Gezien de kernopdrachten van vzw 'de Rand' in de zes faciliteitengemeenten en in de overige 13 gemeenten van de Vlaamse Rand lijkt het aangewezen de vrij te maken middelen gerichter in te zetten op o.a. de werking van de gemeenschapscentra in de zes (alle centra met een prioritaire versterkingsnood in Drogenbos) en de gevraagde bijkomende inzet vanuit de centra naar kinderen, jongeren en senioren. Voorafgaand dient dit in eerste instantie te worden afgewogen t.o.v. de beleidsintenties van de minister, de bevoegdheid van de raad van bestuur van vzw 'de Rand' en de beleidsintenties van het lokale bestuur van Overijse. Ook aandacht voor draagvlak bij de stuurgroep van het Gemeenschapscentrum de Bosuil lijkt daarbij van bij aanvang aangewezen.

2. Ook **de uitbouw van een tweedelijns-ondersteuning rond gemeenschapsvorming via Cultuur naar de 13 gemeenten van de Vlaamse Rand** zou op deze manier bijkomend kunnen worden gerealiseerd. De ervaringen en opgebouwde expertise inzake gemeenschapsvorming en Taalpromotie in de 6 faciliteitengemeenten sluit nauw aan bij nieuwe behoeften bij de lokale besturen en gemeenschapscentrum in de 13 gemeenten van de Vlaamse Rand. Zo wijzen de vragen van o.a. de gemeenten Asse (voor de uitbouw van een vernieuwd gemeenschapscentrum in Zellik) en Machelen (ondersteuning gemeenschapscentrum 't Kwadrant in Diegem), de vragen vanuit de drie IGS-en Cultuur (Noordrand, Druivenstreek en Zennevallei/Pajottenland) en de lopende gesprekken in kader van het Vlaamse Randfonds (o.a. Vilvoorde – Buda, IGS Beersel-Sint-Pieters-Leeuw en Halle (Catala-site)) duidelijk in die richting.

6 CONCLUSIES – VERVOLGTRAJECT

Na een analyse van de bovenstaande beschreven trajecten worden volgende optimalisatietrajecten voorgesteld voor het beleidsdomein Vlaamse Rand

1. Het inkantelen van het documentatiecentrum in ABB, ingegeven vanuit de mogelijkheid om meer informatie op een interactieve wijze te ontsluiten en makkelijker koppelingen te maken met andere datasets bij ABB of andere Vlaamse overheidsentiteiten, gebeurt volgens de hierboven voorgestelde taakverdeling tegen uiterlijk eind 2022 mits voldaan wordt aan de gestelde voorwaarde tot het voorzien van een deeltijds wetenschappelijk profiel om de taken toegewezen aan het team op te nemen.

2. In het kader van het relatiebeheer met de 19 lokale besturen in de Vlaamse Rand optimaliseren we de dienstverlening aan de hand van:
   - het inzetten op inspiratie- en themadagen rond cijfers en prioritaire beleidsthema's als onthaalbeleid/onderwijs/vrijetijdsparticipatie/lokaal taalbeleid;
   - Binnen de Vlaamse overheid nog meer de belangen van de randgemeenten behartigen, bijvoorbeeld op het vlak van cijfers. We bekijken of en hoe we hiermee aan de slag kunnen gaan binnen het coördinatieplatform Stand van de Rand. Uit de rondgang blijkt alleszins dat heel wat van de thema's die het meest leven bij de randgemeenten niet aan bod komen op het coördinatieplatform: integratie, participatie, onthaalbeleid, taalbeleid, jeugd … Een mogelijke vervolgactie van de rondgang zou dus kunnen zijn om dit bij te sturen;
   - Actiever communiceren via nieuwsbrief, website en sociale media met het oog op meer expertisedeling;
   - vzw 'de Rand' zal op basis van de conclusies van de rondgang concrete en gerichte ondersteuning bieden nog meer toegespitst op de thema's die tijdens de rondgang aan bod kwamen (sport, jeugd, gemeenschapsvorming via cultuur, taalpromotie via flankerend onderwijs, onthaalbeleid en promotie NT2-aanbod en oefenkansen.

3. Om objectieve redenen levert het onderzoek naar de kostendekkingsgraad en efficiëntie van retributies (vergoedingen voor dienstverlening, zaalverhuur) bij vzw 'de Rand' weinig tot geen

meerwaarde. De decretale uitbreiding van het ondersteuningskader van de vzw noopt wel tot het opvangen van de stijging van de personeelskosten.

4. We adviseren om de Randuitcheques te behouden en te optimaliseren via de vervolgacties vermeld onder 3.5:
   - We verbeteren de promotie naar ontvangers, verdelers en eindgebruikers van de cheques. De concrete werkwijze stemmen we af met vzw 'de Rand' en de andere partners.
   - We breiden de doelgroep uit en activeren meer organisaties als verdelers van de cheques.
   - We herbekijken welke partner het best geplaatst is om de rol van AgII bij de verdeling van de cheques over te nemen.
   - We bespreken verder met vzw 'de Rand' of het opportuun is om het bedrag dan wel het aantal cheques per gebruiker te verhogen.

5. Optimaliseren van het subsidiekader voor impulssubsidies, werkingssubsidies en investeringssubsidies door deze subsidies onder te brengen onder één begrotingsartikel 'Vlaams Randfonds'.

6. Herbekijken van de jaarlijkse vergoeding aan ROBtv voor de productie en uitzending van reportages Over de Rand. De inwoners van Tervuren kunnen momenteel immers van voldoende andere mediakanalen gebruik maken om zich te informeren over het reilen en zeilen in de Vlaamse Rand. Verder wordt ook herbekeken om de financieringstromen aan RINGtv te optimaliseren.

BIJLAGE 1: SAMENSTELLING WERKGROEP EN LIJST GERAADPLEEGDE PERSONEN

- Samenstelling werkgroep

Naam	Rol / Organisatie
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]

- Geraadpleegde experten/consortia

Naam	Rol / Organisatie
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]

BIJLAGE 2: STUDIES EN REFERENTIES

1. Verkennend onderzoek naar de integratiemogelijkheden van de door de Vlaamse overheid gesponsorde media(platformen) in de Vlaamse Rand rond Brussel door Indiville (25 april 2017)
2. Samenwerking RINGtv- vzw 'de Rand' (2018)
3. Verslag ' De Toekomst van de Vlaamse Rand en van de media in de Vlaamse Rand (RINGtv – 2019)
4. Interne analyse en financieel overzicht RINGtv (2020)
5. Randuitcheques – evaluatienota 2021 en evaluatie 2018